

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร
 - แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร
- 1.3 แผนปฏิรูปประเทศ -
- 1.4 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

2. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ต้องการให้ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่ต้องการพัฒนาภาคการเกษตรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการภาคเอกชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่มุ่งเน้นให้คนในชุมชนรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยอาศัยทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้สมัยใหม่ มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย บนพื้นฐานการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และทำหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยดำเนินงานและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นกิจการที่มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อสนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน

3.3 เพื่อยกระดับกิจการของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพสูงขึ้น

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

4.1 สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวน 70 ราย (วิสาหกิจชุมชน 7 แห่ง)

4.2 เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 1 เครือข่าย

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 สนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

เพื่อให้เกิดนโยบาย แนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงติดตามผลการดำเนินงาน ได้แก่

5.1.1 ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด (จำนวน 1 ครั้ง)

จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนภายในจังหวัดเป็นอย่างดี มีเอกภาพ รวมถึงเสนอแนะแนวทาง/ปัญหาในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด ต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยดำเนินการจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5.1.2 ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด (จำนวน 1 ครั้ง)

ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด เพื่อผลักดันการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด วางไว้ รวมถึงดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมอบหมาย โดยดำเนินการจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5.2 ส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน โดยการพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

5.2.1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน (สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 70 ราย / วิสาหกิจชุมชน 7 แห่ง)

สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการ เพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพในการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชน โดย

1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพในระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนทราบถึงปัญหาและนำไปจัดทำแผนพัฒนากิจการ โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้เลี้ยงและให้คำปรึกษาแก่วิสาหกิจชุมชนในการดำเนินงาน

2) สำนักงานเกษตรอำเภอสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ที่ได้ดำเนินการตามข้อ 1) เพื่อให้เกิดการยกระดับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน

3) ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนอีกครั้งหลังสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมตามข้อ 2) และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

5.2.2 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (จำนวน 1 เครือข่าย)

สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เช่น สนับสนุนให้เกิดการประชุมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้เครือข่าย สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ของเครือข่าย และสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาเครือข่าย

5.3 ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ

ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนที่มีการบริหารจัดการที่ดีพัฒนาไปเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนและประชาชนทั่วไป เข้ามาศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิสาหกิจชุมชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

5.3.1 ประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด

ดำเนินการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น เพื่อคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนให้วิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ หรือผู้ที่สนใจ เข้ามาเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้วิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการเรียนรู้ร่วมกับวิสาหกิจชุมชน

5.4 สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

เพื่อดำเนินการตามภารกิจที่พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้กรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่เป็นสำนักรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน โดย

5.4.1 สนับสนุนการดำเนินงานของนายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน (7 อำเภอ)

สนับสนุนค่าใช้จ่ายวัสดุสำนักงานและวัสดุคอมพิวเตอร์ สำหรับดำเนินงานรับจดทะเบียนเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการคัดกรองวิสาหกิจชุมชน

[illegible]

7. ระยะเวลา

ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (output)

- 1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน 70 ราย (วิสาหกิจชุมชน 7 แห่ง) ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการกิจการวิสาหกิจชุมชน
- 2) สมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 1 เครือข่าย ได้รับการพัฒนาความรู้ในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

- 1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชน ทำให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น
- 2) เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนมีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ภายใต้เครือข่าย รวมทั้งสามารถวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหาของวิสาหกิจชุมชนได้
- 3) เกิดแหล่งเรียนรู้สำหรับการพัฒนาผู้ประกอบการในระดับพื้นที่ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชน และประชาชนที่สนใจ สามารถเข้าไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ สมาชิกวิสาหกิจชุมชน 70 ราย (วิสาหกิจชุมชน 7 แห่ง) ได้รับความรู้เพื่อใช้ในการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

เชิงคุณภาพ วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. วิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนากิจการ และดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนมีบทบาทในการขับเคลื่อนและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้เครือข่ายให้เกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมระหว่างวิสาหกิจชุมชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง

10. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

นายเจษฎา ภาพไชย

นางสาวบุตรีชล สุวรรณลพ

โทรศัพท์ : 053-612023

E-mail : b_looknam@hotmail.com

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ